

ÅRSPLAN 2020-21

Læringsverkstedet Sandvoll

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring.

Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»



Vi får verdens viktigste verdier til å vokse

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innhold

Læringsverkstedet	4
Læringsverkstedets pedagogiske konsept	4
Visjon.....	4
Våre verdier	4
Læringsverkstedets satsningsområde.....	5
Læringsverkstedet Sandvoll.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Barnehagens formål og innhold	7
Lekende læring, samspill og mestring.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Skal flettes sammen med Barnehagens formål og innhold!!!.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Barnehagens satsingsområde 2020- 2021.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Barns medvirkning	9
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	9
Tilrettelegging	10
Overganger	11
Våre arbeidsmåter	12
Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema	5
Barnehagens arbeid med fagområdene	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Et godt måltid	13
Bakgrunnsdokumenter	14

Læringsverkstedet

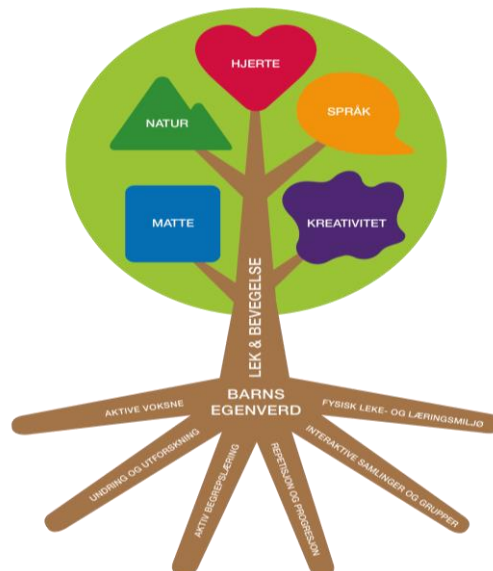
Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside:
<https://laringsverkstedet.no>

Læringsverkstedets pedagogiske konsept

Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig læringssyn. Med **Hjerteprogrammet** og **Lekende læring, samspill og mestring**, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2018), og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver. Omsorg og lek, læring og danning er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Barns egenverd er kjernen i vårt pedagogiske konsept og sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.



Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetanse: Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø. Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er særlig viktig for barns trygghet og utvikling. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvilde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder. Vi arbeider systematisk og kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder. Læringsverkstedet har valgt å fortolke og sette rammeplanens syv fagområder sammen til fem fagtemaer. Det bidrar til god organisering og progresjon i vårt pedagogiske arbeid.



Hjerteprogrammet er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjerteprogrammet er for oss formålsparagrafen i praksis. Det dekker rammeplanens fagområde Etikk, religion og filosofi, samt elementer i rammeplanens fagområde Nærmiljø og samfunn, Kropp, bevegelse, mat og helse. Gjennom Hjerteprogrammet dannes et godt grunnlag for livsmestring og barna rustes for å tåle livet.



Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter



Mattelek rommer innholdet i rammeplanens fagområde Antall, rom og form. Barnehagens arbeid med fagtemaet Mattelek lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og som gir en begynnende matematisk forståelse.



Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet. Kreativitet et viktig fagtema og inngår i store deler av vårt pedagogiske arbeid.



Natur dekker rammeplanens fagområder Natur, miljø og teknologi, samt nærmiljø og samfunn. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er også del av fagtemaet Natur. Barna får erfaringer og opplevelser med ulike sider av fagtemaet.



Bevegelse - Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse ligger i stammen i vårt pedagogiske tre, og inngår i alle fagtemaene i løpet av uka.

Læringsverkstedet Sandvoll barnehage

Sandvoll barnehage ble startet i 2004 og er en tre-avdelings barnehage som ligger i et rolig og flott område ca. 1 km. fra Bø sentrum. Avdelingene i Sandvoll er aldersdelte, det betyr at det på hver avdeling er en gruppe barn på omtrent samme alder. Barnehagen har en egen lavvoplass som ligger i enden av Sandvoll idrettsanlegg. Der har vi gapahuk, bål plass, utedo og en naturlig lekeplass. Vi er opptatt av at barna skal få være mye ute i det fine nærområdet vi har.

Vi har faste lavvo-dager på de største avdelingene. I Sandvoll barnehage er vi opptatt av at alle barn skal oppleve trivsel og mestring, og bli den beste utgaven av seg selv. Barna skal bli sett, hørt og oppleve gleden av å være en del av ett meningsfullt fellesskap. Vi jobber mye med «coaching» i hverdagen hvor vi veileder og støtter barna gjennom aktiv tilstedeværelse og en lekende tilnærming.

Sandvoll barnehage er inspirert av Reggio Emilia filosofien. Dette innebærer at vi ser på barnet som kompetent, nysgjerrig og forskende. All læring tar utgangspunkt i barnets interesser og barnet konstruerer sin egen kunnskap i samhandling med andre barn, omgivelsene og medforskende voksne. Pedagogen må hele tiden være i dialog og samhandling med barnet, og holde barnets spørsmål og hypoteser levende, stimulere til nysgjerrighet og kreativitet.

Barnehagens satsningsområde 2020/2021

Reggio Emilia filosofien

Kommunikasjon og språk



Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2018,).

- Omsorg og lek, læring og danning
- Vennskap og fellesskap
- Kommunikasjon og språk

Mål: «Hverdagslivet i barnehagen skal være preget av omsorg, lek, læring og danning.»

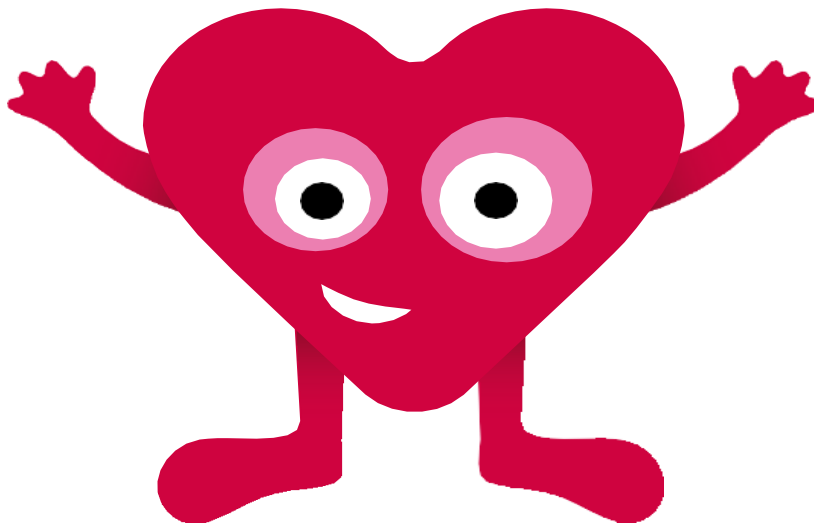
- Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagen. Alle handlinger og avgjørelser som gjelder barnet skal ha barnets beste som grunnleggende syn. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Vi har fokus på relasjonsbygging – både mellom barn og voksne, og mellom barna. Vi møter alle barna med varme og interesse, og løfter frem barnas egne omsorgshandlinger i det daglige arbeidet.
- Leken har en sentral plass i barnehagen. Barna finner mening og glede gjennom leken, de lærer og utvikler seg i takt med omgivelsene sine. Leken er den viktigste arenaen for læring av sosial kompetanse. Gjennom leken utvikler barna sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. Vi legger til rette for allsidig lek og varierte aktiviteter i løpet av barnehagedagen. Vi jobber aktivt med å inspirere og veilede barn i lek. Det er viktig for oss at alle barn får ta del i leken, og at ingen havner utenfor eller blir mobbet av andre. Barnet skal oppleve seg selv som verdifull og respektert av andre. I Sandvoll Barnehage jobber vi derfor med å lære barn å sette egne grenser og respektere andres grenser. Dette arbeidet inngår i den daglige «coachingen», og er også i fokus under hjertesamling.
- Gjennom å introdusere barna for nye opplevelser, situasjoner, temaer, fenomener og materialer ønsker vi i Sandvoll Barnehage å legge til rette for kreativitet og nysgjerrighet. Vi opplever at barn kan bidra i egen og andre sin læring ved at vi er oppmerksomme på barnas initiativ og engasjement. Barna i Sandvoll barnehage skal få undersøke, oppdage, undre seg og få innsikt i nye perspektiver gjennom å bruke hele kroppen og sansene sine. Vi jobber for å skape spennende arenaer der lek og læring henger sammen.
- Danning er en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Danning skjer i samspill med andre. Barna skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet. Personalet skal være gode rollemodeller, og gjennom egen væremåte bidra til barns læring av sosiale ferdigheter.

Mål: «Barnehagen skal legge til rette for at barn lykkes i samspill med andre.»

- I Sandvoll barnehage skal alle barn erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. I alle disse situasjonene utvikles viktige egenskaper som bl.a å sette seg inn i ulike roller, hjelpe og støtte hverandre, sette ord på og kontrollere egne følelser, forstå andres følelser og perspektiv, turtaking, lære å samarbeide, vise omsorg for hverandre, evne til å leke og føle glede og humor. Vi jobber aktivt med Hjerteprogrammet i hverdagen.

Mål: “Barnehagen skal legge til rette for et positivt og variert språkstimulerende miljø for alle barn.”

I Sandvoll barnehage jobber vi med språklig coaching. Dette innebærer at vi hjelper barna med å utvide ordforrådet og fremme språkutviklingen ved å modellere ord for dem (modellæring). Dette gjør vi ved å sette navn på (benevne) gjenstander og handlinger i tilværelsen deres. Det fine med denne formen for kommentering er at den kan tilpasses hvert barns interesser og utviklingsnivå. Barn med forsinket språkutvikling og svakt ordforråd har nytte av å få koblet språk og ordforråd gjentatte ganger med gjenstandene de utforsker, og handlingene de utfører. Barn med normalt utviklet ordforråd vil være spesielt mottagelige for nye ord som hjelper dem med å forklare mer detaljert for andre, handlingene de utfører, eller som gir informasjon om aktivitetene deres.



Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Barnehageloven §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

Mål: Barna skal oppleve at de er verdifulle og viktige for fellesskapet.

Barns medvirkning er å ta barns meninger og tanker på alvor. Det dreier seg om å påvirke egen hverdag, og demokratiske prosesser i en barnegruppe. Medvirkning er respekt og tillit til barnas ferdigheter. Dette betyr ikke at barna selv skal bestemme, men at voksne lytter og ser barnas initiativ, og tolker deres signaler. De skal erfare at de har en innflytelse på hva som skjer i barnehagen, men det er ikke det samme som å alltid få gjøre som de selv ønsker. Vi ser hva de vil, men også hva de har behov for. Det er de voksnes oppgave å gjøre fornuftige valg rundt dette. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Tiltak:

- Observere barnas interesser og intensjoner, og bruke dette som utgangspunkt i prosjektarbeid
- Barna skal aktivt få delta i barnehagens planlegging, gjennom lek, samling, barnesamtaler, aktiviteter og turer. Barna blir oppmuntret til å ytre sine meninger, tanker og følelser.
- Stille åpne spørsmål i kommunikasjon med barna.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Mål: «Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor»

Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål. Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Tiltak:

- Samarbeidet med foresatte skal alltid ha barnets beste som mål. Vi har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.
- Det skal være en daglig dialog med foresatte ved henting og levering, der barnets hverdag er i fokus.
- MyKid brukes som en kommunikasjonsportal mellom hjem og barnehage. Den benyttes til faglig og praktisk informasjon, samt dokumentasjon. Alle har et ansvar for å bruke MyKid aktivt for å orientere seg.
- Foresatte medvirker gjennom SU, foreldresamtaler, foreldremøter og hverdagsdialog med personalet.

Tilrettelegging

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling. For å støtte barn som trenger ekstra oppfølging, jobber vi slik;

- Vi har jevnlige samarbeidsmøter med foreldre og ulike instanser for å trygge foreldrene, og for at barnet og familien skal føle seg ivaretatt og respektert.
- Vi jobber mye i smågrupper med lekekompetanse, språk og andre aktiviteter. Her har vi tid og rom for enkeltbarn som trenger ekstra støtte på disse områdene.

Dersom vi opplever at barn hos har behov for støtte og hjelp utover det allmennpedagogiske tilbudet vi som barnehage kan gi, skal vi i samarbeid med foresatte, kontakte eksterne instanser som eks PP tjeneste, logoped, fysioterapeut og barnevern. Kontakt med eksterne instanser gjøres i samarbeid med foresatte i alle saker unntatt saker der det foreligger mistanke om vold og overgrep. (Lov om barnehager §22)



Overganger

En overgang fører til endring i barnets rammer og rutiner. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Ny i barnehagen

Mål: «Barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.»

Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Godt samarbeid med foresatte, faste rutiner og gradvis tilvenning er vesentlig når barnet begynner i barnehagen.

Tiltak:

- Tilvenningen legges opp individuelt ut fra barnets alder, rutiner hjemme, utvikling og behov i samråd med foreldrene. Vi anbefaler at barnet har korte dager i oppstartsperioden
- Oppstart fordeles på flere dager i begynnelsen av august for å kunne ta imot barn og foreldre på en god måte
- Pedagogene i Sandvoll har oppstartsamtale med alle foreldrene i juni før barnet begynner i barnehagen.

Fra småbarn- til storbarnsavdeling

Mål: «Barn og foresatte får tid og rom til å bli kjent med barn og personalet når barnet bytter barnegruppe.»

Tiltak:

- Besøksdager for barna i mai og juni.
- Foresatte får tilbud om overgangssamtaler.
- Pedagogene har egne overgangsmøter for å videreføre informasjon fra avdeling til ny avdeling.

Fra barnehage til skole

Mål: «Barna skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart.»

Vi skal legge til rette for at de eldste barna har med seg kunnskaper, erfaringer og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for skolen, samtidig som barnehagehverdagen er i fokus. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Tiltak:

- Etter nyttår er det planlagte skoleforberedende aktiviteter for skolestarterne
- Vi følger samarbeidsplanen med Bø og Folkestad skole
- Obligatorisk foreldresamtale i mars med fokus på informasjon som skal videreføres til skolen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

- Planleggingen baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foresatte.
- Pedagogisk dokumentasjon driver prosjektene videre. Barnas prosesser synliggjøres gjennom bilder, tekst og praksisfortellinger.
- Pedagogisk arbeid blir planlagt og evaluert hver måned. Barnehagens fysiske miljø og lekemateriell vurderes kontinuerlig.

Våre arbeidsmåter

Reggio Emilias hovedtanke er å sette barnet i sentrum, gi det mulighet til å være delaktig og ha medvirkning i sin egen hverdag.

Prosjekt og temaarbeid er derfor sentralt i hverdagen. Et prosjekt defineres som noe ett eller flere barn er interessert i å utforske i to minutter eller i flere måneder. Barnas verden kan sies å være bygd opp av massevis av prosjekter, altså en konstant oppdagerlyst og utforsker glede. Hensikten med denne arbeidsmetoden er at de voksne hele tiden skal trene seg på å ha et blikk for barnet, som gir de støtte til å gjøre erfaringer på egne premisser. Vi ønsker å være voksne som stiller åpne spørsmål, gir tid og rom for undring og gode samtaler. Vi mener at læring ikke skal bygges på at det er vi voksne som eier kunnskapen, men at det er barnas tanker og ideer som må tas vare på for å skape allsidighet i læringen. Et prosjekt har derfor aldri til hensikt å reproducere kunnskap, men skal gi rom for barnas egne fremgangsmåter, erfaringer, teoridannelser og erkjennelser. Dette læringssynet ivaretar barnas rett til å få medvirke.

Vi vektlegger det fysiske miljøet som «den tredje pedagog». Vi er opptatt av et variert og allsidig lekemiljø som innbyr til lek og utforsking. Vi har lekesoner i innemiljøet som inviterer til ulike former for lek og aktivitet, og som endres og fornyes i takt med barnas utvikling og interesser. Vi supplerer lekesonene med gjenbruksmateriell og naturmaterialer for å stimulere barnas fantasi og skaperglede. Vi ser at det fysiske miljøet har stor innvirkning på barnas lek og bruker derfor mye tid på dette. Vi har også et eget rom over garasjen vår, som innbyr til kreative aktiviteter med verdiløst materiale. De voksne er aktive deltakere under leken og støtter, oppmuntrer og stimulerer barna videre.

I Sandvoll arbeider vi tverrfaglig når vi planlegger og gjennomfører aktiviteter med barna. I hverdagen lar vi det være en naturlig fordeling mellom planlagte og spontane aktiviteter. Vi bruker observasjon av hverdagen som inngang til faglig refleksjon i personalgruppen og for å kunne tilrettelegge aktiviteter og lek for og sammen med barna. Gjennom dagen jobber vi sammen, og i perioder fordeler vi barna i mindre grupper før hele gruppen møtes igjen.

- **Repetisjonsprinsippet.** Vi bruker repetisjon som grunnleggende pedagogisk metode og ressurs. Repetisjon gir gjenkjenning, trygghet, og mestring innen alle fagområdene på det pedagogiske treet.
- **Spiralprinsippet.** Vi tar utgangspunkt i barnas erfaringer, ferdigheter og kunnskap, og gjennom dette sikrer vi barnas utvikling ved å stadig legge til nye elementer som gir barna utfordringer, opplever mestring og læring.

Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter. Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barna skal få oppleve mestring samtidig få utfordringer og noe å strekke seg etter. Det er viktig å påpeke at progresjon er en prosess. Det er store individuelle forskjeller på når barn når ulike milepæler og er klare for ny læring. For oss er det viktig å legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materiell og utforming av det fysiske miljøet.

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor i alle våre fem fagtema.

Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet for oss handler om mer enn bare å spise. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler. Dette er en del av barnets dannelsesprosess og bidrar til utvikling av barnets sosiale kompetanse.



Bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2018)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)

